

Tunnelbouw voor het telen van gewassen neemt een grote vlucht in Noorwegen

Foto's: Marco Neven, Noorwegen

Tekst: Marco Neven en Gerard Hollander

October 2020

Binnen de Noorse fruit- en bessenteelt is er de afgelopen jaren een sterk toename in het gebruik van plastic tunnels. Pollineringsimker (bestuivingsimker) Marco Neven heeft daar de afgelopen 15 jaar ervaringen mee opgedaan. Eerst met frambozen, hetgeen goed verliep, daarna ook met kersen. Daarbij bleek dat de bijen niet graag de tunnels in vliegen. Naast het feit dat de zijanten van de tunnels voor kersen onder de bloei niet naar boven worden geschoven, bleek het ook dat er een ander type plastic werd gebruikt. Dat nieuwe type plastic heeft een UV-licht verspreidend effect. Dit zou zorgen voor een meer gelijkmatige rijping van het fruit en een langere levensduur van het plastic. Behalve dat de bijen in veel mindere mate de tunnels in gaan, raken ze gedesoriëteerd en blijven ze aan de wanden van de tunnels hangen.

Ongeveer vijf jaar geleden nam Marco Neven contact met de Noorse importeur van Haygrove tunnels, Myhre AS, met de vraag of zij informatie hadden over mogelijke effecten van het plastic van hun tunnels op de aanwezigheid en het gedrag van pollinerende insecten. Hun antwoord was dat daarover weinig informatie te vinden is. Hun reactie: 'Wij gebruiken ca. 20 bijenvolken per hectare in onze tunnels bij de teelt van kersen met een erg goed resultaat. De bijen oriënteren zich goed en we het verlies aan bijen is laag.' Myhre zou ook navraag doen bij de Haygrove, een antwoord is er niet gekomen.

Afgelopen zomer bleek wederom dat het uv-licht verspreidende plastic een sterk effect heeft op het vlieggedrag van hommels en bijen. Op advies van de tunnel-importeur had een nieuwe Table Top-aardbeienteler enkele dozen met hommels in een tunnel van 0,3 hectares geplaatst. Aan beide

uiteinden van de tunnels zijn rolpoorten om de temperatuur in de tunnel te regelen. Toen bleek dat de hommels niet naar buiten kwamen nam de teler contact met Marco Neven, die gelijk contact opnam met Gerard Hollander (NBC). Zijn advies was: 'Zijkanten openen, zodat het uv-licht rechtstreeks naar binnen kan'.

Eerst probeerde men in de nacht twee kasten aan de binnenkant tegen de wand te zetten. De plastic wand naast de kasten werd naar boven geschoven. De dag daarop bleek dat alle bijen die de kast uit vlogen volledig gedesoriënteerd aan de tunnelwanden bleven hangen tot zij naar beneden vielen. De bijenkasten werden vervolgens onmiddellijk weer uit de tunnel gehaald.

Een nieuwe strategie werd de kasten buiten de tunnel te plaatsen en beide zijden van de tunneldaken langs de hele lengte ongeveer een krappe meter naar boven te schuiven. Vanaf dat moment bleek het probleem in enige mate te zijn opgelost. Ook de hommels werden actief. Het advies is volgend seizoen de opening te vergroten tot ruim een meter. Wellicht een aanbeveling dat de telers in de toekomst een schriftelijke beschrijving betreffende de eigenschappen van het plastic en de invloed op bestuiving van hun gewassen van de tunnelleranciers verlangen.

Stian Fagerland, imker in opleiding van imkersbedrijf Sognebia

Naschrift:

Advies van de Nederlandse Bestuivingscommissie.

Gebruik voor tunnels en gesloten overkappingen uv-licht doorlatend glas of plastic.

Bij uv-doorlatend materiaal zijn er geen problemen met bijen en hommels.

Als het glas of plastic het uv-licht niet doorlaat of in een andere vorm verspreidt, is het niet geschikt, en kunnen insecten zich niet oriënteren.

Plaats bijen tenminste één uur voor het licht wordt in de kas of de tunnel.

Zorg voor voldoende deskundigheid door bijvoorbeeld een bestuivingscursus te volgen bij de Nederlandse Bestuivingscommissie (www.nederlandsebestuivingscommissie.nl)